

INOVACIJSKI PROJEKT KUHANO, PEČENO – NA MIZO PRINEŠENO ...

Šolski leti 2012/13 in 2013/14

Vodja: Jasmina Likar Štinjek

Sodelujoči učitelji: Irena Saksida, Silva Karim, Lilijana Nabergoj, Svetlana Bušen, Andrejka Repič, Nives Bratina Furlan, Nataša Grom, Pavel Makovec, Veronika Tihelj Bajc, Franc Černigoj.

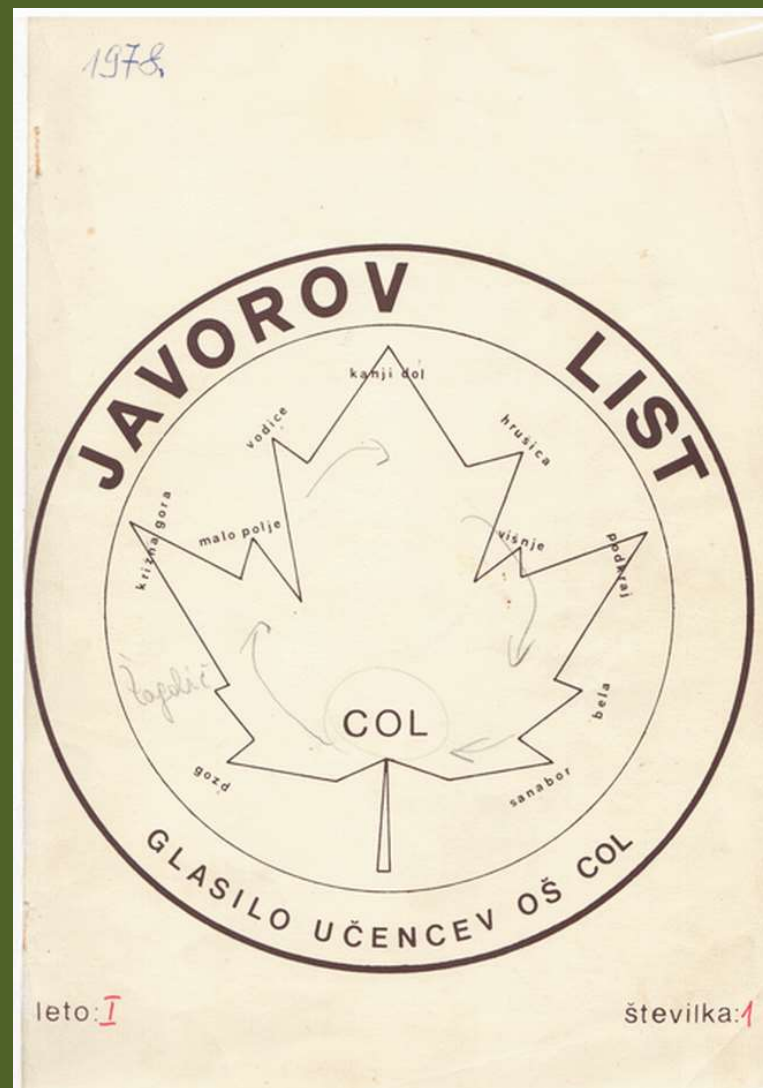

- **Osnovna šola Col:**
 - **Ravnatelj mag. Rajko Ipavec**
 - **Matična šola na Colu 8 oddelkov**
 - **Podružnica Podkraj – 2 oddelka**
 - **160 učenk in učencev**
 - **20 učiteljic in učiteljev**

- Logotip OŠ Col prikazuje javorov list. Na sredini je vas Col, vsak vrh lista pa predstavlja en zaselek šolskega okoliša. Ti so razporejeni geografsko:
 - Gozd,
 - Žagolič,
 - Križna Gora,
 - Malo Polje,
 - Vodice,
 - Kanji Dol,
 - Hrušica,
 - Višnje,
 - Podkraj,
 - Bela,
 - Sanabor.

- Leta 1978 je izšla prva številka šolskega glasila Javorov list.
- V glasilu smo največkrat raziskovali ljudsko izročilo.
- Na šoli smo izdali tudi več knjig: Javorov hudič, Semenje javorovo, Nace ima dolge tace ... Glavni pisec in urednik je učitelj slovenščine Franc Černigoj.

- Proces priprave šolskega glasila smo v inovacijski projekt vključili na osnovi dolgoletnih uspešnih izkušenj raziskovanja ljudske dediščine pri pouku slovenščine in likovnega pouka, ki sta jih na naši šoli razvijala učitelja Franc Černigoj in Silva Karim. Kasneje so se pridružili še ostali učni predmeti ter izbor tematike, ki omogoča raziskovanje preteklosti, pa tudi aktualizacijo v sedanjosti in možnost reševanja problemov.

V šolskem letu 2012/13 smo začeli inovacijski projekt Kuhano, pečeno – na mizo prinešeno ... Poimenovali smo ga po ljudski uganki iz naših krajev:

*Iz gozda prinešeno, je kuhano, pečeno,
na mizo postavljeno, pod mizo vrženo –
ne mara ne pós ne mačka ...*

Uganko je zapisal Franc Černigoj že pred desetletji in tedanji šolarji so večinoma vedeli, kaj je skrito v njej. Od današnjih vedo le redki. Kaj pa vi? Poznate odgovor?

To je špina od krvavice.

V temelju koncepta pedagoške inovacije našega IP so:

1. **kompetenčni pristop pri poučevanju in učenju** (pridobivanje znanja in veščin, spodbujanje kritičnega vrednotenja in razvijanje odnosa do vsega tega);
2. **učinkovit komunikacijski pouk jezika skozi vse štiri sporazumevalne dejavnosti** (poslušanje, govorjenje, branje, pisanje), spodbujanje izražanja in dialoškega sporazumevanja;
3. **pristop medpredmetnega povezovanja** (najprej dveh, nato večine učnih predmetov);
4. **problemski oz. projektni pouk**;
5. **spodbujanje medkulturnosti in večjezičnosti** (najprej medgeneracijsko povezovanje, preteklost-sedanost, narečje – knjižni jezik; nato tudi povezovanje s šolami iz tujine in komunikacija v tujih jezikih: angleščini, italijanščini, portugalsščini);
6. ob vsakem akcijskem krogu **načrtno izbrana učna tematika**, ki učencem, učiteljem in krajanom omogoča dejavno sodelovanje ob skupnem raziskovanju naravne in kulturne dediščine v svojem in širšem okolju.

- Kombinacijo vseh omenjenih pristopov smo povezali v učinkovit učni model, ki povezuje učence, učitelje in krajanе v učečo se skupnost, jim daje možnosti in priložnosti za raziskovanje in izražanje (v besedni in likovni govorici, pragmatični in umetnostni), veliko priložnosti za participacijo in soodločanje za vse, ki so vključeni v proces učenja in sodelovanja.

- Učence smo navajali na celostno, sistemsko, samostojno, objektivno, stvarno in kritično mišljenje. Vsak učitelj je iskal možnosti in didaktične pristope za čim večjo aktivno vlogo učenca. Spremljali smo odzive učencev: če so bili aktivno udeleženi, so bili bolj motivirani in so sodelovali, znali so uporabljati znanje in veščine, njihovo znanje je trajnejše. Takšni pristopi so se pokazali kot učinkoviti, učenci in učitelji so jih dobro sprejeli. Dosegli smo tudi spretnosti organiziranja takšnega načina dela, zato bomo z njimi nadaljevali tudi v prihodnje.

- Z odprtim učnim okoljem smo vzpostavili ustvarjalno in sodelovalno ozračje, krepili medgeneracijske odnose, ohranjali in vzpostavljali odnos do naravne in kulturne dediščine. Na takšne načine in ob teh pristopih smo celoten pouk reorganizirali s filozofijo trajnostnega razvoja.

Raziskovalno vprašanje

- **Kako pri učencih razvijati ključne kompetence za vseživljenjsko učenje?**

Ob tematiki hrane, s pristopi medpredmetnega povezovanja ter raziskovanja naravne in kulturne dediščine v domačem okolju.

Pomožna vprašanja

- Kakšna je vloga glasila oz. kulturnega okolja pri razvijanju in doseganju ciljev bralne pismenosti?
- Kako ob tematiki hrane spodbujati učence k raziskovanju in celostnemu odnosu do domačega naravnega in kulturnega okolja, razvijati veščine učenja in sporazumevalne zmožnosti?

Aktivnosti in dosežki v šolskem letu 2012/13

• Etnološko glasilo *Kuhano, pečeno – na mizo prinešeno ...*

Srce ji je trgala bolečina ...

Osem otrok nas je bilo v družini.

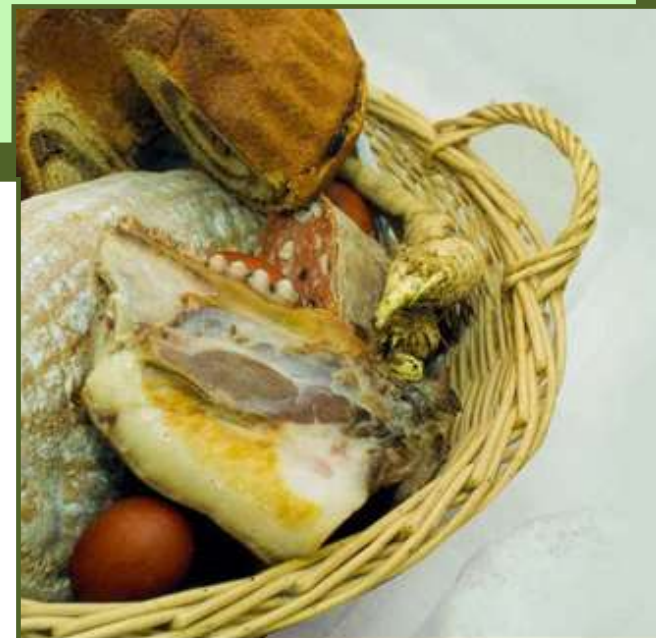
Mama je kruh spekla le trikrat na leto: za božič, za veliko noč in v času košnje, za kosce. Ni bilo denarja za moko. Kruh se je bolj redko kupilo. V Podkrajju je bila pekarna Pri Šmonu. Včasih sem šla v to pekarno po *groš kruha*, to je bilo četrť hlebčka. Mama je bila slabotna in shirana, saj je najprej poskrbela, da smo otroci jedli. Starejša sestra me je poslala po za *groš kruha* v pekarno. Nadrobila ga je mami v kavo, da bi si malo opomogla. Sestra me je nagnala proč, ko sem zraven *smrgulevala*, saj bi tako rada jedla ...

Nekoč je mama nekje dobila grobo ovseno moko in skuhala ovseni močnik. Moj bratec, ki je imel tri ali štiri leta, je jokal, ker ga ni mogel jesti, ker so ga zbadale ovsene luske. V joku je pri mizi lačen zaspal. Ko ga je mama nesla spat, je tudi ona jokala. Srce ji je trgala bolečina, ker svojim otrokom ni imela kaj dati.

Vsakič, ko smo dobili kruh, smo naredili buhca, sklenili roke v molitev. Vedno smo rekli: »Boh loni!« (»Bog povrni!«) In mama je odgovorila: »Za božji lon!« (»Hvala za božji dar!«)

Če nam je mrvca kruha padla na tla, smo jo pobrali in poljubili. Tudi otrokom sem vedno pravila: »Da ne bom vidla mrvce na tleh, sem bila kruha preveč lačna.«

Povedala: Jožefa Kobal, r. 1919, Podkraj, poročena v Višnje; zapisala: Irena Saksida

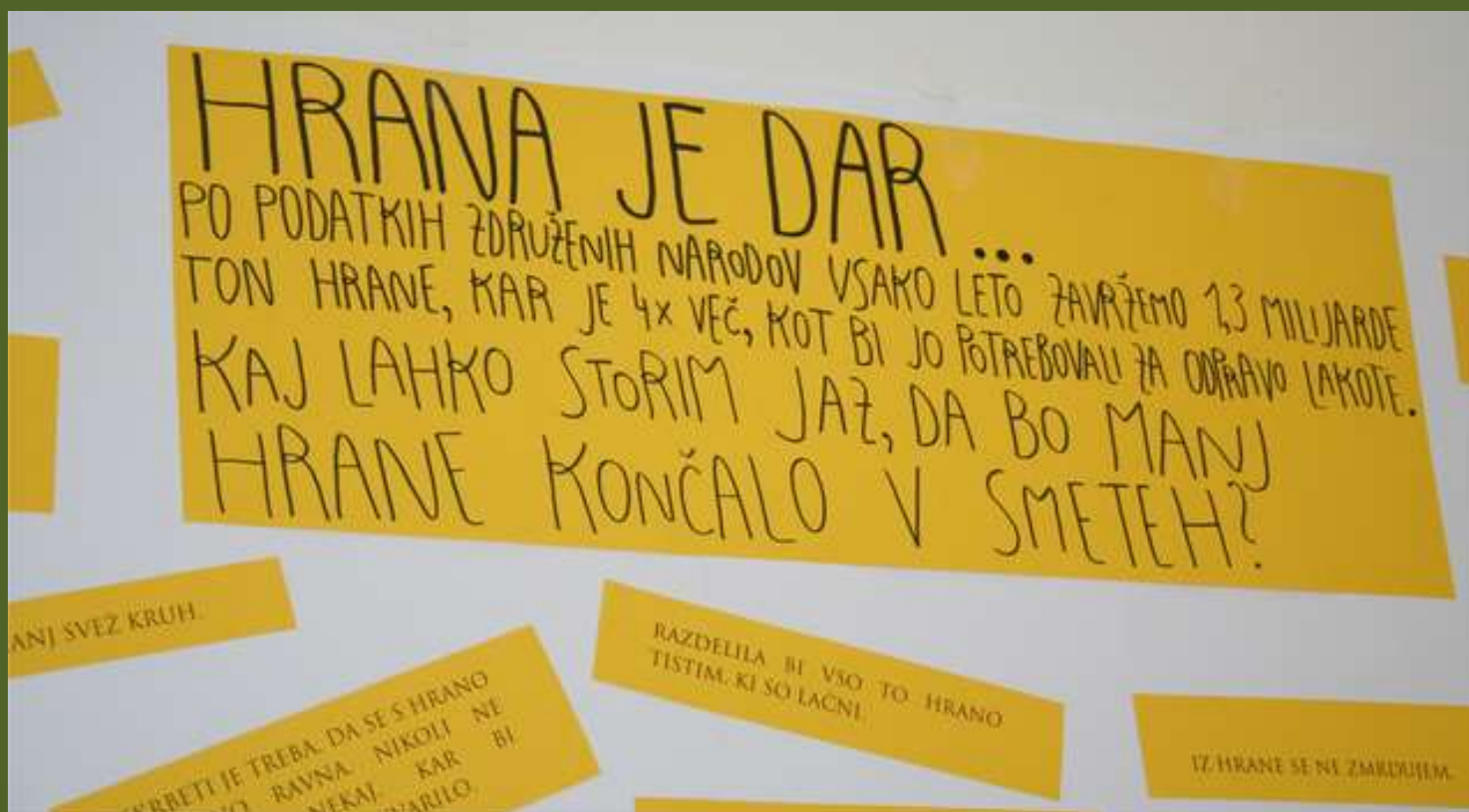
KUHANO, PEČENO – NA MIZO PRINEŠENO ...

JAVOROV LIST – 35. leto izhajanja

TEMATSKA ŠTEVILKA V OKVIRU PROJEKTA
»KUHANO, PEČENO – NA MIZO PRINEŠENO«

Šol. leto: 2012/13

- Učenci 1. in 2. triletja so izdelali *plakate* na temo **Hrana je dar**.

HRANA ZA
TELO

HRANA ZA
DUŠO

HRANA ZA
PRIJATELJSTVO

- Učenci 1. in 2. triletja so izdelali glasilo v elektronski obliki - ljudske pesmi in reki o hrani: ***Reci zelje, tvoj fant se v kozici pelje!***

RECI ZELJE,

TVOJ FANT SE V KOZICI PELJE!

ZBIRKA PESMIC O HRANI

JEDILNIK

Preden zjutraj v šolo grem
se čokolešnika najem.
V šoli pa za malico
najraje jem sirovo žemljico.
Za kosilo je mineštra,
včasih zraven tudi krof.
Prileže se tudi tortica
in pa sadni sok.
Za večerjo jemo pašto
ali pa polento.
Vsega bolj po malo,
da ponoči nas ne bo tiščalo.

Ana Škvarč, 1.r.

[ANA](#)

[TINKA](#)

[LUKA](#)

- Ob slovenskem kulturnem prazniku smo pripravili tematsko **prireditev** s predstavitvijo glasila.

- Razstavi: »**Stari kuhinjski pripomočki**« in fotografsko razstavo **Priložnost za razmislek** (odnos do šolske malice).

Aktivnosti in dosežki v šolskem letu 2013/14

• Koledar 2014 v slovenščini, angleščini in italijanščini.

KUHANO, PEČENO - NA MIZO PRINEŠENO ...

KOLENDAR 2014

• recepti za domače jedi, ki so jih pripravljali naši predniki

PRIMARY SCHOOL COL
SLOVENIA

GRANNY'S TYPICAL RECIPES

Twinning

Koledar je zaključna naloga eTwinning projekta "Bakšinski recepti" (sodelovanje del iz Italije, Turije, Poljske, Španje, Grčije, Bolgarije in Latvije)

Učenci: Veronika Petrovič, Klara Stubej, Mika Pregrc, Taja Kotal, Mha Izavri, Tjaša Babič, Karla Žigovc, Maruša Šupovc

Mentorice:
Silva Karim (šolske ankeje in didaktike)
Andreja Bradič
Irena Sakuša

Sol. leto 2012/13
Inovacijski projekt OŠ Col
Kuhano, pečeno - na mizo prinešeno ...

Vodje projekta: Jasmina Likar Stojak

Carlin vrnica Emanuela na Col • The Church of St. Laurent in Col • Anabella Esposito Pubblica, 7 r.

Junij

Ned	Pon	Tor	Sre	Čet	Pet	Sob
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

OCURTO BEZGOVO CVETJE

- 11 Belegovli za cvet
- 200 g mleka
- 3 jajca
- 1 litr mleka
- sol
- sladkor na prst
- vilo za cvetje

Zmešaj sol, sladkor, sladkor in mleko v gladko maso (sol za pekačevke). Segreje cvetje (opremljeno s posušeno) posušeno v tosti in ga za vroči masloči (slat) serviramo. Ploščeno s sladkorjem in vroče serviramo.

Isabel/Čebulki/ predstava Bliha Stojak

ELDERFLOWER FRITTERS

- 12 elderberry flowers (with stems)
- 200g flour
- 3 eggs, 250 ml milk
- pinch of salt
- sugar
- oil (for frying)

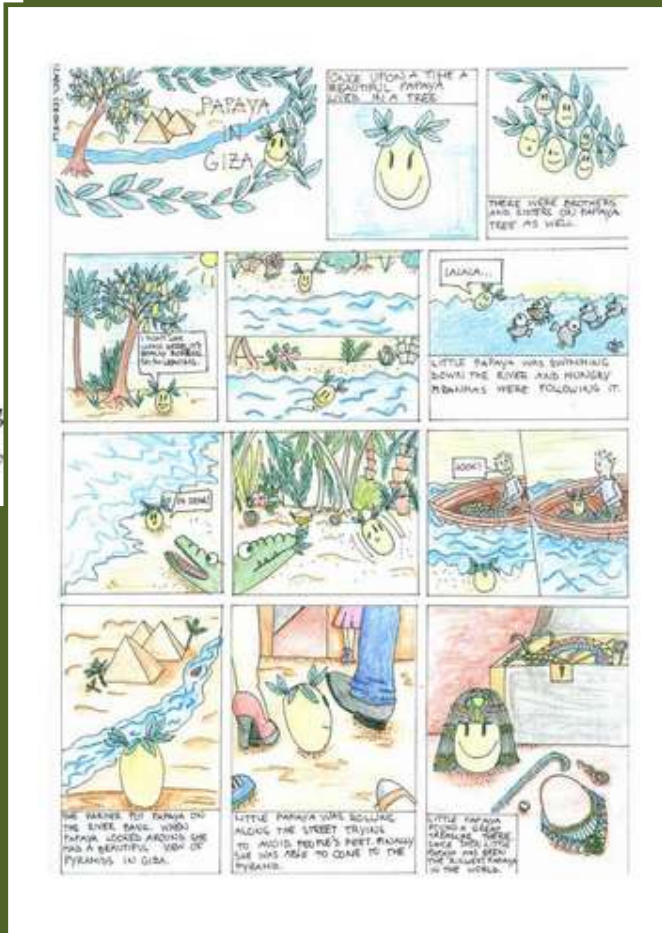
Instructions: Mix the flour, eggs, salt, and milk into a pancake batter. Dip washed and drained flowers clusters into a batter. Fry them in oil until they are golden brown. Roll in sugar. Serve hot.

FORO DESAMBICO FRITTI

- 12 fiori di samburo
- 200 g di farina
- 3 uova
- ¼ litr latte
- sale
- zucchero semolato
- olio per friggere

Miscelare il sale, i fiori, lo zucchero e la farina e fare la pastella. Immergere i fiori lavati e asciugati nella pastella e friggere nell'olio bollente. Spolverizzarli con dello zucchero semolato e servirli caldi.

- **Strip** v slovenščini, angleščini in italijanščini.

• Frazemi o hrani v angleščini in portugalsščini.

Osnovna šola Col, Slovenija

Šolsko leto: 2013/14

Escola Secundária de Mira de Aire, Mira de Aire, Portugalska

slovenski, angleški in portugalski

FRAZEMI O HRANI

pomen frazema	angleško	slovensko	portugalsko
<i>Biti rojen v bogato družino in imeti lepo življenje, ki si ga nisi zaslužil s svojim delom.</i>	To be born with a silver spoon in one's mouth.	Roditi se v srajčki.	Nascer num berço de ouro.
dobeseden prevod v slovenščino	<i>Biti rojen s srebrno žlico v ustih.</i>		<i>Biti rojen v zlati zibki.</i>

Ilustracija: Alojz Bajc

Ilustracija: Pedro A., Portugalska

Tomi: Prince George was born in England last year.
Tim: Yes, he was **born with a silver spoon in his mouth.**

- Kuharska oddaja.

- Slovarček narečnih izrazov.

- Ob zaključku projekta smo ovrednotili naše delo v timu sodelujočih učiteljev. Spoznali smo, da so pri učenju aktivnejši in uspešnejši, če jih vključimo že v procesu načrtovanja. Če upoštevamo njihove ideje in zamisli, so pri delu boljši, natančnejši, poveča se jim samozavest. S spoštovanjem otrok in upoštevanjem njihove individualnosti in zmožnosti smo pozitivno spodbujali njihov napredek. Tudi sami so ob svojih rezultatih in izdelkih spoznavali in doživljali, da so uspešni. To jim je bila spodbuda za novo učenje. Medsebojno so si pomagali, učitelji pa smo imeli bolj vlogo organizatorjev in usmerjevalcev učnih dejavnosti.
- Po analizi evalvacijskega vprašalnika, ki smo jo naredili med učenci, starši in učitelji, lahko trdimo, da je bil projekt v okolju odlično sprejet. Učenci so napisali, da si še želijo takega dela, ker so pri taki obliki učenja zelo aktivni, rezultati njihovega dela pa so oprijemljivi. Pričakovano je med učenci in učitelji najbolj priljubljena metoda snemanja, sledilo je risanje in anketiranje. Učitelji so navdušeni, ker so učenci za tako delo zelo motivirani, pri pouku je bilo manj disciplinskih problemov (ko so delali za projekt). Pri projektu so nas podpirali tudi starši, saj so videli, da se učenci učijo za življenje, da so postali kritični do hrane, pridelave, ostankov ...

- Učitelji smo veliko bolj povezani med seboj in z učenci, saj smo vse dejavnosti načrtovali skupaj. Ves čas iščemo, kako motivirati in aktivirati učence, kako ustvariti učinkovito učno okolje, ki bo učencem dalo trajnih znanj za življenje.
- Glasilo *Kuhano, pečeno – na mizo prinešeno ...* smo izdali v papirnati obliki, *Reci zelje, tvoj fant se v kozici pelje* pa le v elektronski obliki. O izdaji našega glasila, prireditvi, razstavah so poročali lokalni mediji (Primorske novice, Goriška, Ajdovske novice). Glasilo *Kuhano, pečeno – na mizo prinešeno ...* je dobilo priznanje za posebne literarne dosežke, ki ga podeljuje Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti.
- Povzamemo lahko, da smo se z našim IP ob problemski oz. projektni naravnosti pouka in medpredmetnem povezovanju učnih ciljev in vsebin v veliki meri približali uresničevanju načel trajnostnega razvoja.
- Pristopi, ki smo jih uporabili v IP, so se izkazali kot zelo učinkoviti, učenci so jih dobro sprejeli, zato bomo z njimi nadaljevali tudi v prihodnje.